

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ
ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

Факультет №1 (оперативно-тактичний)

**Кафедра №3 (кафедра військово-соціального та психологічного
забезпечення)**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри № 3

д.н.держ.упр., професор

полковник С.В.Белай

8 січня 2020 р.

СИЛАБУС

«Проблеми морально-психологічного забезпечення дій
військових формувань держави»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії (третій)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека
державного кордону»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 251 «Державна безпека»

Розглянуто та ухвалено на
засіданні кафедри № 3
Протокол від 8 січня 2020 р.
№ 10.

Харків 2020

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Ліпатов Іван Іванович
Наукова ступінь	к.психол.н
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри №3
Місце роботи	НАНГУ
Адреса кафедри	Харків, пл. Захисників України, 2
Контакти	0675740456
E-mail	i.lipatov@ukr.net
Консультації	
Час	14.30 -16.00
Місце	каф.3, каб.1

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	Цикл професійної підготовки	
Блоків змістових модулів – 2	Спеціальність: 251 Державна безпека	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		1	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 150		1-2	
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	16 год.	
		Практичні заняття	
		54 год.	
		Самостійна робота	
		74 год.	
		Вид контролю: залік з оцінкою	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: комплекс якостей особистості військовослужбовця, морально-психологічний стан особового складу та соціально-психологічний клімат у військових колективах.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: «Організація психологічних, соціологічних та педагогічних досліджень».

Мета засвоєння дисципліни.

Надати ад'юнктам уявлення про основні концепції, теоретичні і практичні аспекти на сучасному етапі, сутність і порядок визначення актуальних проблем у морально-психологічному забезпеченні дій військових формувань держави, з урахуванням особливостей екстремальних умов, деструктивного інформаційно-психологічного впливу на особовий склад та необхідності дотримання правових норм при застосуванні військової сили й намітити шляхи з розв'язання проблем.

Компетентності, які формує дисципліна: ЗК-3, ЗК-4, ЗК- 5, ЗК – 7, ПК-2, ПК-3, ПК-5, ПК-6, СК-1, СК-2, СК-3, СК-4, СК-5, СК-7.

Зміст дисципліни.

Сутність та завдання морально-психологічного забезпечення дій формувань Національної гвардії України. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності, підготовки сил під час виконання завдань військовими формуваннями держави і відбудовний період. Оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин Національної гвардії та противника. Оцінювання та прогнозування суспільно-політичної обстановки у регіоні та районі виконання службово-бойових завдань формуваннями Національної гвардії. Психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань. Протидія негативному інформаційно-психологічному впливу противника на особовий склад при виконанні службово-бойових завдань. Прогнозування і розрахунок психогенних втрат серед особового складу під час виконання службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах. Особливості морально-психологічного забезпечення різних видів службово-бойових завдань.

Знання, вміння, навички, які ад'юнкти отримують в результаті вивчення дисципліни.

Випускник ад'юнктури повинен:

Знати:

- основні концепції, теоретичні і практичні аспекти на сучасному етапі, сутність і порядок визначення актуальних проблем у морально-психологічному забезпеченні дій військових формувань держави;
- особливості організації морально-психологічного забезпечення виконання різних видів службово-бойових завдань в звичайних умовах, надзвичайних ситуаціях, у територіальній обороні;

- методики оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин НГУ та противника;
- методики оцінювання та прогнозування суспільно-політичної обстановки у регіоні та районі виконання службово-бойових завдань формуваннями НГУ;
- методики протидії негативному інформаційно-психологічному впливу противника на особовий склад при виконанні службово-бойових завдань;
- методики прогнозування і розрахунку психогенних втрат серед особового складу під час виконання службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах.

Уміти:

- визначати актуальні наукові проблеми і завдання службово-бойової діяльності Національної гвардії України;
- аналізувати організацію, стан і дієвість морально-психологічного забезпечення діяльності та дій військових формувань держави;
- формулювати та визначати шляхи та способи їх розв'язання, організовувати і проводити науково-дослідну та експериментально-дослідницьку діяльність за обраним напрямом;
- здійснювати усну та письмову презентацію результатів власного наукового дослідження, застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності для практики морально-психологічного забезпечення службово-бойової діяльності НГУ;
- аналізувати, оцінювати та порівнювати теорії, концепції та підходи щодо ролі та місця Національної гвардії України у забезпеченні державної безпеки України;
- виробляти своєчасні і обґрунтовані заходи морально-психологічного забезпечення у ході виконання службово-бойових завдань.

Форма підсумкового контролю: залік з оцінкою.

3. Зміст навчальної дисципліни.

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОНП підготовки офіцерів третього (доктор філософії) рівня в галузі знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону» за спеціальністю 251 «Державна безпека» спеціалізації «Службово-бойова діяльність Національної гвардії України» (див. Табл. 1).

Перелік змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Зміст та завдання управління морально-психологічним забезпеченням дій формувань Національної гвардії України

Змістовий модуль 2. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності, підготовки сил під час виконання завдань військовими формуваннями держави і відбудовний період.

Змістовий модуль 3. Оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин Національної гвардії та противника.

Змістовий модуль 4. Оцінювання та прогнозування суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань формуваннями Національної гвардії.

Змістовий модуль 5. Психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань.

Змістовий модуль 6. Протидія негативному інформаційно-психологічному впливу противника на особовий склад при виконанні службово-бойових завдань.

Змістовий модуль 7. Прогнозування і розрахунок психогенних втрат серед особового складу під час виконання службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах.

Змістовий модуль 8. Особливості морально-психологічного забезпечення різних видів службово-бойових завдань.

Змістовий модуль 9. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин, з'єднань Національної гвардії України при проведенні спеціальної операції.

Змістовий модуль 10. Відпрацювання індивідуального науково-дослідного завдання за напрямом дослідження с визначенням актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження. Розкриття сутності, змісту та наукових результатів дослідження які прогнозуються.

Основними видами навчальних занять з даної дисципліни є лекції, семінарські і практичні заняття.

Виконання індивідуального науково-дослідного завдання полягає у самостійному відпрацюванні реферату за напрямом дослідження с визначенням актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження. Розкриття сутності, змісту та наукових результатів дослідження які прогнозуються.

Основними видами навчальних занять з даної дисципліни є лекції, семінарські і практичні заняття, консультації.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Орієнтовна дата	Назви змістових модулів, занять та навчальних питань	Кількість годин						Завдання для самостійної роботи
		денна форма						
		усьог о	у тому числі					
			л	п	с.	гв	с.р.	
	Блок змістовних модулів1. Зміст та завдання морально-психологічного забезпечення дій формувань Національної гвардії України.							
	Змістовий модуль 1. Зміст та завдання управління морально-психологічним забезпеченням дій формувань Національної гвардії України							
жовтень	Заняття 1. Управління морально-психологічним забезпеченням виконання службово-бойових завдань військовими частинами та з'єднаннями Національної гвардії України. 1. Управління морально-психологічним забезпеченням виконання службово-бойових завдань. 2. Вимоги керівних документів з морально-	4			4			1. стр. 15 - 21

	психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань військовими частинами та з'єднаннями Національної гвардії України.							
	Самостійна робота 1. Обґрунтування актуальності дослідження. 2. Визначення мети, об'єкта, предмета й завдань дослідження.	3					3	
	Разом за змістовим модулем 1	7			4		3	
	Змістовий модуль 2. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності, підготовки сил до виконання завдань, під час виконання завдань військовими формуваннями держави і відбудовний період.							
жовтень	Заняття 1. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності, підготовки сил до виконання завдань, під час виконання завдань військовими формуваннями держави і відбудовний період. 1. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності. 2. Підготовки сил до виконання завдань, під час виконання завдань військовими формуваннями	2	2					4. 76с.

	держави і відбудовний період.							
жовтень	Заняття 2. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності військової частини, з'єднання Національної гвардії. 1. Проблемні питання морально-психологічного забезпечення мобілізаційної і бойової готовності. 2. Підготовка сил під час виконання завдань військовими формуваннями держави.	4			4			4. 76с.
	Самостійна робота 1. Забезпечення бойової та мобілізаційної готовності.	4					4	
	Разом за змістовим модулем 2	10	2		4		4	
	Змістовий модуль 3. Оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин Національної гвардії та противника.							
листопад	Заняття 1. Сутність та зміст оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин Національної гвардії та противника 1. Морально-психологічний стан особового складу:	2	2					1. стр. 39 - 49

	сутність та зміст (структура). 2. Методика вивчення, аналізу та оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділу, частини своїх сил, противника, протидіючих сил..							
листопад	Заняття 2. Методики оцінювання морально-психологічного стану особового складу: мета, сутність та зміст 1. Оцінювання морально-психологічного стану військового підрозділу під час виконання службово-бойових завдань за методиками Г.А.Давидова, Ю.А.Московчука. 2. Оцінювання морально-психологічного стану противника. 3.Надання пропозицій щодо розроблення методики оцінювання морально-психологічного стану підрозділу, військової частини НГУ.	4		4				1. стр. 39 - 49

	Самостійна робота 1. Методики оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин Національної гвардії та противника.	4					4	
	Разом за змістовим модулем 3	10	2	4			4	
	Змістовий модуль 4. Оцінювання та прогнозування суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань формуваннями Національної гвардії.							
листопад	Заняття 1. Оцінювання суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань формуваннями Національної гвардії. 1. Сутність, зміст, структура суспільно-політичної обстановки, її оцінювання та прогнозування. 2. Рівні складності та змінюваності суспільно-політичної обстановки, зміст й завдання її оцінювання та прогнозування. 3. Методика оцінювання та прогнозування рівнів складності та змінюваності суспільно-політичної	2	2					1. стр.54 - 66

	обстановки для прийняття рішення на службово-бойові дії.							
грудень	Заняття 2. Методика оцінювання суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань 1. Суспільно-політична обстановка у районі виконання службово-бойових завдань, сутність та зміст (структура). 2. Методика оцінювання та прогнозування суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань.	4		4			4	1. стр.58 - 79
	Самостійна робота 1. Методики оцінювання й прогнозування суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань	4					4	
	Разом за змістовим модулем 4	10	2	4			4	
	Змістовий модуль 5. Психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань.							
грудень	Заняття 1. Психологічне забезпечення службово-бойової діяльності	2	2					6. стр.229 - 241

	<p>військовослужбовців Національної гвардії України.</p> <p>1.Закономірності прояву психіки та поведінки військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань.</p> <p>2.Основні негативні психічні реакції та стани, що виникають у військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань.</p> <p>3.Сутність, зміст та основні напрями психологічного забезпечення службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України.</p>							
грудень	<p>Заняття 2. Сутність і зміст складових психологічного забезпечення службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України.</p> <p>1.Основні складові психологічного забезпечення.</p> <p>2.Психологічна підготовка особового складу підрозділу,</p>	4		4				6. стр.229 - 241

	військової частини. 3. Психологічний супровід особового складу підрозділу, військової частини.							
	Самостійна робота 1. Психологічна підтримка військовослужбовців Національної гвардії України при виконанні службово- бойових завдань.	4					4	
	Разом за змістовим модулем 5	10	2	4			4	
	Змістовий модуль 6. Протидія негативному інформаційно-психологічному впливу противника на особовий склад при виконанні службово-бойових завдань.							
грудень	Заняття 1. Протидія негативному інформаційно- психологічному впливу противника на особовий склад. 1.Класифікація, загальна структура, основні форми і методи діяльності органів психологічних операцій. 2.Організація протидії інформаційно-психологічному впливу.	2	2					9. стр. 21 - 41
січень	Заняття 2. Зміст протидії негативному інформаційно- психологічному впливу противника при виконанні	4		4				9 стр.42 - 54

	<p>службово-бойових завдань.</p> <p>1.Зміст та напрямки протидії інформаційно-психологічного впливу противника на особовий склад.</p> <p>2.Задачі, способи, форми організації протидії негативному інформаційно-психологічному впливу у військової частині, з'єднанні.</p> <p>3.Формування антиманіпуляційних психологічних настанов у військовослужбовців</p> <p>4.Методика протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад.</p>							
	<p>Самостійна робота</p> <p>1. Методики протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад.</p>	4					4	
	Разом за змістовим модулем 6	10	2	4			4	
	Змістовий модуль 7. Прогнозування і розрахунок психогенних втрат серед особового складу під час виконання службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах.							
січень	Заняття 1. Прогнозування і розрахунок психогенних втрат серед особового складу.	2	2					6. стр. 242 - 311

	<p>1.Визначення загальних втрат особового складу при виконанні службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах .</p> <p>2. Методика прогнозування і розрахунку психогенних втрат серед особового складу.</p>							
січень	<p>Заняття 2. Прогнозування і розрахунок психогенних втрат серед особового складу військової частини Національної гвардії України.</p> <p>1.Визначення особливостей виконання службово-бойового завдання військовою частиною (бригадою).</p> <p>2.Визначення стрес-факторів, які впливають на військовослужбовців при виконанні службово-бойового завдання.</p> <p>3.Здійснення прогнозування і розрахунку психогенних втрат серед особового складу військової частини (бригади) Національної гвардії України при виконанні службово-бойового завдання.</p>	4		4				6. стр. 242 - 311

	Самостійна робота 1. Методики прогнозування і розрахунку психогенних втрат серед особового складу під час виконання службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах.	4					4	
	Разом за змістовим модулем 7	10	2	4			4	
	Разом за блок змістових модулів 1.	67	12	20	8		27	
	Блок змістових модулів 2. Морально-психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань і ведення бойових дій у військових частинах та з'єднаннях Національної гвардії України							
	Змістовий модуль 8. Особливості морально-психологічного забезпечення різних видів службово-бойових завдань.							
січень	Заняття 1. Морально-психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань і ведення бойових дій у військових частинах та з'єднаннях Національної гвардії України 1. Особливості морально-психологічного забезпечення діяльності особового складу при виконання службово-бойових завдань. 2. Особливості морально-психологічного забезпечення	2	2					3.стр.15 - 20

	діяльності особового складу при участі у територіальній обороні.							
лютий	Заняття 2. Особливості морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин Національної гвардії при проведенні операції об'єднаних сил. 1. Здійснення морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин під час підготовки до проведення операції об'єднаних сил. 2. Організація морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин під час проведення операції об'єднаних сил. 3. Заходи морально-психологічного забезпечення дій особового складу після проведення операції об'єднаних сил.	4		4				3.стр.15 - 20
лютий	Заняття 3. Особливості морально-психологічне забезпечення дій особового складу військової частини Національної гвардії в обороні об'єктів.	4		4				3.стр. 21 - 28

	<p>1. Здійснення морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин під час підготовки до оборони об'єктів.</p> <p>2. Організація морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин при оборони об'єктів.</p>							
лютий	<p>Заняття 4. Особливості морально-психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань зі проведення масових заходів.</p> <p>1. Розробка плану морально-психологічного забезпечення виконання службово-бойового завдання зі проведення культурно-масового заходу.</p> <p>2. Розробка плану морально-психологічного забезпечення виконання службово-бойового завдання зі проведення футбольного матчу.</p>	4		4				3.стр. 29 - 34
	<p>Самостійна робота</p> <p>1. Порядок визначення особливостей морально-психологічного забезпечення різних видів службово-</p>	4					4	

	бойових завдань.							
	Разом за змістовим модулем 8	18	2	12			4	
	Змістовий модуль 9. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин, з'єднань Національної гвардії України при проведенні спеціальної операції.							
березень	Заняття 1. Організація морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин, з'єднань Національної гвардії України при проведенні спеціальної операції. 1. Бойові документи морально-психологічного забезпечення які розробляються при виконанні службово-бойових завдань. 2. Порядок дій заступника командира по роботі з особовим складом у період підготовки і проведення спеціальної операції, ведення бойових дій.	2	2					1.стр. 34 - 38
березень	Заняття 2. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин, з'єднань Національної гвардії України у спеціальній операції по припиненню	4		4				1.стр. 34 - 38

	<p>заворушень</p> <p>1. Здійснення морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин під час підготовки до проведення спеціальної операції.</p> <p>2. Організація морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин при проведенні спеціальної операції.</p>							
березень	<p>Заняття 3. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин Національної гвардії України при проведенні спеціальної операції з ліквідації ДРГ.</p> <p>1. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин під час підготовки до проведення спеціальної операції.</p> <p>2. Організація морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин під час підготовки та проведення спеціальної операції з ліквідації ДРГ.</p>	4		4				1.стр. 34 - 38

	Самостійна робота 1. Розроблення замислу морально-психологічного забезпечення.	7					7	
	Разом за змістовим модулем 9	17	2	8			7	
	Змістовий модуль 10. Відпрацювання індивідуального науково-дослідного завдання за напрямом дослідження с визначенням актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження. Розкриття сутності, змісту та наукових результатів дослідження які прогнозуються.							
березень	Заняття 1. Відпрацювання індивідуального науково-дослідного завдання за напрямом дослідження.	8		8				13. стр.20-44
	Самостійна робота 1. Відпрацювання індивідуального науково-дослідного завдання за напрямом дослідження с визначенням актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження. Розкриття сутності, змісту та наукових результатів дослідження які прогнозуються.	26					26	
березень	Заняття 2. Захист індивідуального науково-дослідного завдання за напрямом дослідження.	2		2				

	Самостійна робота 1. Підготовка до захисту індивідуального науково- дослідного завдання за напрямом дослідження.	9					9	
	Залік з оцінкою	2			2			
	Самостійна робота 1.Підготовка до залку з оцінкою.						1	
	Разом за змістовим модулем 10	48		10	2		36	
	Разом за блок змістових модулів 2.	83	4	30	2		47	
	Усього за навчальну дисципліну	150	16	50	10		74	

5. Самостійна робота.

1. Обґрунтування актуальності дослідження
2. Визначення мети, об'єкта, предмета й завдань дослідження.
3. Забезпечення бойової та мобілізаційної готовності.
4. Методики оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділів і військових частин Національної гвардії та противника.
5. Методики оцінювання й прогнозування суспільно-політичної обстановки у районі виконання службово-бойових завдань.
6. Психологічна підтримка військовослужбовців Національної гвардії України при виконанні службово-бойових завдань.
7. Методики протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад.
8. Методики прогнозування і розрахунку психогенних втрат серед особового складу під час виконання службово-бойових завдань у надзвичайних та екстремальних умовах.
9. Порядок визначення особливостей морально-психологічного забезпечення різних видів службово-бойових завдань.
10. Розроблення замислу морально-психологічного забезпечення.
11. Відпрацювання індивідуального науково-дослідного завдання за напрямом дослідження с визначенням актуальності, мети, об'єкта, предмета, завдань дослідження. Розкриття сутності, змісту та наукових результатів дослідження які прогнозуються.
12. Підготовка до заліку з оцінкою.

6. Політика курсу та оцінювання.

- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо слухач відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Презентації та виступи мають бути авторськими оригінальними.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється на практичних заняттях та семінарах шляхом оцінювання усних виступів слухачів або їх письмового опитування. На практичних заняттях оцінюються якість та повнота відпрацювання навчально-наукових завдань, графічних і текстових документів, а також усні та комп'ютерні презентації за кожним завданням в межах змістових модулів.

На семінарських заняттях оцінюється ступінь засвоєння теоретичного матеріалу шляхом заслуховування підготовленої доповіді та/або розгорнутої відповіді на питання, що заздалегідь запропоновані викладачем для обговорення.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ (ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ)

Знання слухачів оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою, шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

На заліку оцінка виводиться за окремими оцінками за відповіді на запитання білета.

При двох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо обидві оцінки «відмінно» (A).

«Добре» (B), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (B);
- обидві оцінки «добре» (B).

«Добре» (C), якщо:

- одна оцінка «відмінно» (A), а друга «добре» (C) або «задовільно» (D або E);

- обидві оцінки «добре» (B або C).

«Задовільно» (D), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (D);
- одна оцінка «добре» (B або C), а друга - «задовільно» (D або E).

«Задовільно» (E), якщо:

- обидві оцінки «задовільно» (E).

«Незадовільно» (F або FX), якщо одна з окремих оцінок «незадовільно» (F або FX).

При трьох і чотирьох окремих оцінках виводиться:

«Відмінно» (A), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «добре» (B або C), а решта — «відмінно» (A);

«Добре» (B), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (D);

«Добре» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «задовільно» (E);

«Задовільно» (D), якщо в окремих оцінках не більш двох оцінок «задовільно» (E);

«Задовільно» (C), якщо в окремих оцінках не більш однієї оцінки «незадовільно» (F або FX);

«Незадовільно» (F або FX), якщо в окремих оцінках більше однієї оцінки «незадовільно» (F або FX).

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у таблиці 2:

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
А "Відмінно"	Відмінно	90-100	Слухач виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
В "Дуже добре"	Добре	82-89	Слухач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
С "Добре"		75-81	Слухач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			роботи та професійної діяльності.
D "Задовіль но"	Задовільно	66-74	Слухач виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60-65	Слухач виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадовільно"	Незадовільно	35-59	Слухач має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадові"		1-34	Слухач не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
льно"			помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

8. Рекомендована література.

Базова

1. Морально-психологічне забезпечення дій формувань НГУ: навч. посіб. / Ліпатов І.І., Пасічник В.І., Товма М.І., Ліпатова С.Л. –Х., НАНГУ, 2017. – 173с.
2. Ліпатов І.І., Товма М.І., Ліпатова С.Л. Протидія інформаційно-психологічному впливу на особовий склад під час виконання службово-бойових завдань. – Х.: НАНГУ, 2016. -108 с.
3. Бойові документи морально-психологічного забезпечення виконання службово-бойових завдань силами Національної гвардії України: навч. посіб. / [І.І. Ліпатов, В.І. Пасічник, М.І. Товма, І.І. Приходько, А.В. Чухлатий] – Х.: НАНГУ, 2019. – 184 с.
4. Організація морально-психологічного забезпечення приведення з'єднань і частин Національної гвардії України у готовність до дій за надзвичайних ситуацій, бойову готовність та здійснення відмобілізування: навч. посіб./[І.І. Ліпатов, В.І. Пасічник, М.І. Товма, С.С. Басараб] – Х.: НА НГУ, 2015. – 76с.
5. Теорія і практика психологічної допомоги: навч. посіб./ Пасічник В.І., Ліпатов І.І., Шестопалова Л.Ф. та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. – 250 с.
6. Прикладна психологія службово-бойової діяльності сил охорони правопорядку: підручник / І.І. Приходько, І.І. Ліпатов, Л.Ф. Шестопалова та ін. – Х.: Акад. ВВ МВС України, 2011. – 336 с.
7. Про вдосконалення організації роботи з особовим складом у Національній гвардії України: директива командувача НГУ від 26.06.2017 р. № 15.
8. Закон України "Про Національну гвардію України", 2014р.
9. Протидія негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад Національної гвардії України в умовах масових заворушень: монографія / І.І. Ліпатов, Г.А. Дробаха, К.Ю. Гунбін, та ін.. – Х.: Національна акад. НГ України, 2015.-165 с.
10. Наказ командувача Національної гвардії України № 196 від 31.03.2017 «Про затвердження інструкції з професійно-психологічного відбору та

вивчення соціально-психологічного клімату у військових колективах, психологічних аспектів надзвичайних подій».

11. Наказ командувача Національної гвардії України № 555 від 01.09.2017 «Про затвердження Інструкції з організації психологічного супроводу виконання службово-бойових завдань о/с НГУ».

12. Наказ командувача Національної гвардії України № 210-дск від 23.04.2018 «Про організацію морально-психологічного забезпечення у Національній гвардії України в ООС».

13. Методологія і організація наукових досліджень з морально-психологічного забезпечення у Національній гвардії: навч. посіб. /І. Пасічник, О.М. Керницький, І.І. Ліпатов, М.І.Товма. – Х.: НАНГУ, 2019. – 58 с.

Допоміжна

1. Блінов О.А. Методика прогнозування психогенних втрат: Методичний посібник. –К.: ВГІ НАОУ, 2003. -36 с.

2. Наказ МВС України № 749 від 01.09.2017 «Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення опитування о/с НГУ з використанням поліграфа».

3. Розпорядження заступника командувача НГУ по роботі з особовим складом № 27/22/1-8083 від 28 листопада 2016 року “Про затвердження методичних рекомендації з професійно-психологічної підготовки та програма тренінгу створення команди”.

4. Наказ командувача Національної гвардії України № 101 від 17.02.2017 «Про затвердження Тимчасової програми психологічної реабілітації військовослужбовців НГУ в системі медичної реабілітації на базі медичного центру «Нові Санжари» НГУ».

9. Питання до підсумкового контролю.

Модульний контроль за блоком змістових модулів 1. Теоретичні основи управління морально-психологічним забезпеченням дій формувань Національної гвардії України.

1. Управління морально-психологічним забезпеченням виконання службово-бойових завдань.

2. Вимоги керівних документів з морально-психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань військовими частинами та з'єднаннями Національної гвардії України.

3. Морально-психологічне забезпечення мобілізаційної і бойової готовності.

4. Морально-психологічний стан особового складу: сутність та зміст (структура).

5. Методика вивчення, аналізу та оцінювання морально-психологічного стану особового складу підрозділу, частини.

6. Сутність, зміст, структура суспільно-політичної обстановки, її оцінювання та прогнозування.

7. Рівні складності та змінюваності суспільно-політичної обстановки, зміст й завдання її оцінювання та прогнозування.

8. Методика оцінювання та прогнозування рівнів складності та змінюваності суспільно-політичної обстановки для прийняття рішення на службово-бойові дії.

9. Закономірності прояву психіки та поведінки військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань.

10. Основні негативні психічні реакції та стани, що виникають у військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань.

11. Основні складові психологічного забезпечення, їх сутність та зміст.

12. Методика протидії негативному інформаційно-психологічному впливу на особовий склад.

13. Методика прогнозування і розрахунку психогенних втрат серед особового складу.

14. Проблемні питання морально-психологічного забезпечення при проведенні спеціальних операцій.

Модульний контроль за блоком змістових модулів 2. Організація та здійснення управління морально-психологічним забезпеченням виконання службово-бойових завдань і ведення бойових дій у військових частинах та з'єднаннях Національної гвардії України

1. Особливості морально-психологічного забезпечення дій особового складу військових частин Національної гвардії при проведенні операції об'єднаних сил..

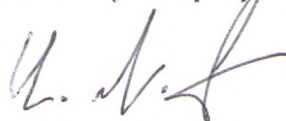
2. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військової частини Національної гвардії в обороні об'єктів.

3. Особливості морально-психологічне забезпечення виконання службово-бойових завдань зі проведення масових заходів.

4. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин Національної гвардії України у спеціальній операції по припиненню заворушень

5. Морально-психологічне забезпечення дій особового складу військових частин Національної гвардії України при проведенні спеціальної операції з ліквідації ДРГ.

Професор кафедри військово-соціального та психологічного забезпечення, кандидат психологічних наук, професор

Іван ЛПАТОВ